

**MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
“1 DECEMBRIE 1918” UNIVERSITY OF ALBA IULIA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOLOGY**

DOCTORAL THESIS

- SUMMARY -

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
PROFESSOR PhD MIRCEA BRAGA**

**PhD STUDENT:
PERNEAC (COVACI) ARIANA-OANA**

**ALBA IULIA
2014**

**MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
“1 DECEMBRIE 1918” UNIVERSITY OF ALBA IULIA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOLOGY**

**COORDINATES OF THE IMAGINARY IN SORIN
TITEL'S PROSE**

- SUMMARY-

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
PROFESSOR PhD MIRCEA BRAGA**

**PhD STUDENT:
PERNEAC (COVACI) ARIANA-OANA**

ALBA IULIA

2014

SUMMARY

KEY WORDS: Sorin Titel, imaginary, psychoanalysis, psychobiography, travel, loneliness, crossing spaces, safe spaces.

Roland Barthes speaks of two kinds of reading, one that "ignores the language games" going "straight to the joints of the anecdote" and another reading that "does not go over anything", that "weighs, adhering to the text [...] capturing in every point of the text the asynton, that splits languages". Standing before the books of Sorin Titel, we can not use than the second type of reading, and what we seek to highlight from this process of investigation, of merging with the text, fighting with it, are *The Coordinates of the Imaginary*.

The choosing of the topic is motivated by an attempt to broaden the interpretation of Sorin Titel's prose, and the timeliness of this paper is to apply the psychoanalytic method to investigate 'the universe of second degree. "

The scientific nature of the thesis is given by the bibliography topic. On the one hand, history, literary studies, essays, reviews, encyclopedias, dictionaries of authors of literary, symbols. On the other hand, imaginary thesis, articles and interviews by Sorin Titel, published in journals or in volume. Also used critical studies, aesthetics, literary theory, or Romanian or foreign, in interpreting literary texts.

The research follows a route from the general to the particular, and the methods used were provided by Gilbert Durand, Gaston Bachelard, Charles Mauron, Jean-Jacques Wunenburger and Corin Braga. Thus, we divided the work into three parts: The Context of the literary work, The Architecture of the Prose and The Coordinates of the Prose.

First, we follow a monographic route that seeks to show the place of Sorin Titel' prose in Romanian literature, focusing on its modernity or, more specifically, on narrative techniques, the construction of the subject, the characters, artistic similarity to other modern Romanian and universal literary works. We bring before the reader each volume separately, revealing its substance, our desire being to initiate the reader, especially the least familiar with the work of Sorin Titel.

The first part has two chapters: *Overview*, with subsections *The Interrogative Condition of the literary work*, *The Literary Debut*, *The excitement of being modern*, and *From the empirical ego to the fictional ego. An Exercise of Psychocriticism*. This part deals, in general, about the social, political, cultural context of Sorin Titel' debut, the way his literary work was received by the public and literary critics. It provides information about the modernization of fiction in the twentieth century, about the techniques and visions about the new novel, knowing that he was a good writer Sorin Titel knowledge of innovations in literature, the spirit of his time.

Then, we get acquainted with his personality, we look for the man Sorin Titel and especially we analyse the infer sequences inspired by the biography, that became famous in his novels, such as premature birth details, faces and personalities of grandparents and great-grandparents, mother joviality, expulsion University of Bucharest, which I compared with information from people who knew him and wrote about him, such as Livy Lark, Cornel Ungureanu, Iosif Titel, writer's father.

The second part is divided into three chapters: *The Evolution of Sorin Titel's prose*, *The Baroque Faces of the Prose* and *The Narratological game. The Ages of the Narrator*.

The first chapter traces the evolution of Sorin Titel's prose, from a stage of the search, which includes volumes of short stories, *The Tree* (1963), *Noble and Sentimental Waltzes* (1967), and the novel *The Possible Return* (1966), where the author presents the life of the common man, of the laborer, of the collectivist or peasant; it is an exploratory stage, perseverance in a modern style, the new novel, which includes *Lunch on the grass* (1968), *Night of the innocents* (1970), *The long journey of the prisoner* (1971) at a stage of full maturity, the integrated large books, tetralogy: *The Far Away Country* (1974), *Bird and Shadow* (1977), *The Passing Life* (1979), *Woman, behold thy Son* (1983). If the first volume is in the spirit of Alain Fournier, Saint-Exupéry, in the stage of

maturity, his writing is another, more refined, more secure. He led away formula of the new novel, so he returned to the classics, to Melville and Chekhov, seeking to entangle itself in writing as well.

Sorin Titel keeps, however, what he learned from the modern writings: epic flow discontinuity, involuntary memory, alternating narrative voices.

In this second part, we follow other architectural elements of the work, namely its baroque features. We note that, like baroque art, Sorin Titel's prose reveals a world of abundance, shadows, curved lines. At composite, novels, stories, chapters of novels are "arabesque", "curls" of a single utterance, they are parts of the book. Even narrative techniques construct a complicated design, but individual homogeneous. There is a diffuse light surrounding the characters and leads them to feel constant fear. Live life to the show, but one that assists, outside, in a hidden corner. They are waiting natures, weak, that does not resist sharing a powerful destiny and inner conflict. Dreaming of another world, beyond twisted columns of the temple is located, but the steps we are always follow the same curve that dramatic return to where they left.

It is true that there are many and varied images in Sorin Titel's prose building space, we can speak of a celebration of the senses smell, of the look, but these are just masks that hide a Baroque soul, one extremely lonely and sad

soul. Describing the world-show sequences are designed surrogate who dreams of a shadow out of the stands isolated. It's a form of lying to himself with various tiny moments of happiness. True happiness stay forever denied them.

Probably the most Baroque character Sorin Titel's prose is the mother. There is a curved line, invisible, joining all the mothers of the novels. There is a serious tone in the destiny of each. Mother is always living for her family, for the joy of her children. She works hard, she suffers, she has hopes for her children. She forgets to fight for her own happiness.

In another chapter we are inventorying the narrator's ages and the identities that it borrows: childhood (with stances: frustrated child, the child who contemplates, the child that seeks justice), youth (and here we employed narrators in two types: a young idealist and past-ridden young), old age (old innocent, wise old man and the old show). We see Sorin Titel's prose is not an adventure of the story, but, following the new novel is "an adventure story." When telling, the writer makes an expressionist exercise looking at the characters. Unwilling to break too much of the storyline, it only highlights the defining features of his character that we customize, such as the sequence "- I believe, chime in notary in Temeresti wife, a woman and dry a very big nose, that a child should be allowed to boarding to learn the brunt. "very rarely uses dialogue line to alert the reply introducing a character. The propensity inserts narrator's words in stories, creating an

alternating vocals. There are many interpretations of the story, there are several tell her stamps. And time is chosen as the instrument of writerly game. Using modern techniques that interrupt the narrative flow and introspection, as flash-back, the writer creates a sense of ambiguity. The reader should be careful to find the other end of the skein winding the story.

As in Faulkner, the *Sound and the Fury*, where there are four different speeches of the same "history" in *The Passing Life* we also meet at least ten speeches. They belong to each characters converted into narrators: Ana, Nusca, Maria, Gorun, the three elders from Margina, Cornel, Desideriu, the director, which overlaps impersonal authorial voice. Person narrators change from one chapter to another, from the person I and III, the second person in the chapter entitled Desideriu. And how to put together the story is always different, depending on the age of the narrator, sometimes jovial, sometimes surprisingly open and sometimes reflective, confessional. The same process is found in the far country, bird and shadow, Woman, behold thy son.

The voices that come up the ramp and "stories" are dynamic, versatile. They have more age and their inference in speech held together the destinies of the characters, the set traces the logical thread of impersonal narrator creates a sense of authenticity. Under the guise of the narrator reached old age are an experienced person, who tells the young and energetic

is jovial and sad truths about child witnesses childhood and existence.

The third part of the thesis, *The Coordinates of the Imaginary. Opera between poiesis and aisthesis*, is an „inside look“, so we structured this part into four chapters: *Introduction to imaginary*, *Searching the lost paradise*, *Highlights of imaginary geography or the dialectic circle*, *Hidden metaphors in prose* and *The Migration of the characters in the Fiction Country*.

In the chapter that opens this part we look for the "sources" of the imaginary. In an interview in 2003, taken by the translator of the volume *The Philosophy of the Images*, Jean-Jacques Wunenburger considers that: "Imagination has become a kind of summary of all that has to do with image and imagination and what was considered fiction, product, work imagination as a faculty of the unreal, to speak as Bachelard. And precisely because the term "imaginary", became a syncretic word, he began to play the symmetrical pair of rationality; imagery related to everything symbolic representation process with all the mythical narrative processes and therefore all efforts by the human mind invents and develops respect, in a way that is not adjusted any logic or science. "

Therefore, the imaginary literary work denotes a concurrent world reality in which the writer, on the one hand, it closes itself in images and symbols, and on the other hand,

regulate their relations with the outside world, in the sense that it brings out all that bother him. The task of the literary critic is to guess the key points of literary creation, to find images of the artist's vision of the world referential objectives, and to try by analysis (semiotics, hermeneutics, psychoanalysis...) to open them. There are therefore many ways of investigating artistic imagery. I chose, of these, in the third part of the paper, the psychobiographical method, convinced that "psychoanalysis has made critics reach some tools that can be x-rayed more creative psyche. It is possible that the formations observed with this endoscope to be illusory. But sensitivity, skill, attention to discover, to separate and analyze such formations are real wins. Without them we would be much poorer in understanding and we moved with infinitely less flexibility on land almost ineffable and continuous transformation, especially in the case of intricate creators."

We start from the premise that all artistic endeavor aims unconscious recover "the lost space" of childhood whose center is the village of Banat, Margina. Although the name of his native village (The Edge) sends to the idea of exile, alienation, Margina is not such a place. On the contrary. As Humulesti of Creanga, Siliştea-Gumesti of Marin Preda Yoknapatawpha of Faulkner or Marquez's Macondo, Margina is the *axis mundi*. With affective memory, Sorin Titel exploit this territory, monographical reveals the world as other researchers have observed. Authenticity is verified by

plasticity job descriptions, juxtaposed with that melancholy admiration resulting from a heart filled with joy return to childhood: "The boys scattered the first - was a plum orchard just off the railroad - the trees with black trunks and girls remained gathered in a circle around the train or in wagons with their mothers who now had finally sit on suitcases instead of solid wood or huge bales. Falling down its mostly trees flowers and fresh air smell sweet and harsh budding leaf, the flower of the grass withered by the sun and cruel. It was a smell that makes those guys without them knowing it run like horses and stealing girls also part of an anxiety so painful, that they were as if ready at any moment to burst into tears." Sorin Titel restore the world he left, whether we refer to childhood or to the Banat where he was born and raised. Between childhood and Banat memory space exists an isomorphism.

From the love of his home there were born mother Ana, old Raveca, old Cuca, Poldi or George. They arise in the work to create a certain authenticity that comes from reality writer of his biography. These beings not only lead the reader, but the writer himself in time and space, literary work is essentially a gate pass, sometimes, a meeting place. We are at the "borders of the Empire" in a society defined by ethno-cultural diversity, which is centered around the village Margina, and, around it, Cosava, Tomesti, Faget, Lugoj, Caransebes. There are places full of life, spirituality, there is, as stated Adrian Rachieru "a repetitive scenario", a matrix that

also mark not only the Romanian space (a "matrix style" in terms of Blaga), but also how to live there again. We recall itinerant characters when they go to the fair or "to the city", the exact route that they respect on every journey, and how the story, after their typical, as does Ghiuri explaining the origin of tattoos which furrow the body. The children of this world are born in large families, there are parents, grandparents and sometimes great-grandparents, when they are ill they suffer of tonsillitis, appendicitis and scarlet, they grow and go to school at Faget and Lugoj then they go in the military stage at Szeged, after that they fall in love and go through stages of initiation, they die early. Them all seem to live a single life, of that character par excellence, where we find the very spirit of its creator.

Considering the social imaginary, which the writer recomposed "paradise lost", the native Banat, Sorin Titel creates his own mythology. Metaphors are the secrets of his prose trip (as a form of repayment of an image that feels an inner longing, the search itself, run, sometimes his own), loneliness (feeling that emerges dominant, a supra-opera) house, garden (perceived as secure spaces) station, waiting room, coffee inn (understood as non-places, in which the individual is anonymous).

The journey is a personal myth of the writer. It may be that there is a certain complex of alienation that underpins it. Frequent wanderings family (the writer's father was a clerk

and his job made him move very often); in his childhood, Sorin Titel, had to be marked by this overgoing. We might think that it was almost never really home. And this deficiency is transmitted its characters.

Even the act of writing can be seen as a journey, a search of his own identity. In this aspect, we find a Sorin Titel which, to understand himself, goes down into his memories. This explains playback opera names of his biography and character building on the pattern of those in reality. With this form of travel, he seeks to understand the past in order to understand itself at present.

On the other hand, the journey is of the character himself who migrates from one book to the other, it is presented sequentially, then disappears to appear later in another writing. It is the case of John, of Julia, Mary, characters present, with the same features, in the stories, and in the novels. But there are many characters traveling, literally, and then the road becomes the author's own mythology.

As a frequent theme, loneliness has its own paradigmas. On the one hand, loneliness establishes in the absence of love, feeling that fulfills, perfectes the man. The lack of love creates a deep pain, a longing for life and people. One man longs, loneliness is a disease of the soul. In this case, the characters are lost due to mistakes committed, beloved ones; They get to experience what might be called Gavrilescu complex. But there are those who have always been

misunderstood some of fate, who lived pseudosentimentally and accepts his loneliness as a punishment (I would think they have complex "steppe wolf" using words and its meanings as are given by Herman Hesse, the famous novel). A third category of characters, those who never fail to fulfill their loves, their remaining platonic stage, enter into what we call complex Werther. Opera Sorin Titel radiografiază this feeling loneliness. Characters contained most times the sorrow of loneliness, loneliness creates a book. But they are inspired by the biography of the writer. There are, finally, the faces of the author himself.

Chapter *The Migration of the characters in the Fiction Country* emphasizes the idea that Sorin Titel's characters are constantly making. They are not created from the beginning "round" but they become with each new volume that writer published. We note that in general, women are hardworking and choleric, and men are living in their shadow, they are complicated natures, they see life as a struggle. Information about Julia, about Ion, Eva Nada, especially about Mother come gradually in thin strokes. Portrait of each can be done only at the end of the work in its entirety. Sometimes strokes of different colors overlap, meaning that the information we receive about a certain character contradict from one book to another, such as the story of a young man of John and Julia. Then, realizing the mistake, the narrator is exculpatory: "Who has dealt the story of what happened in

reality? Where longer meet those witnesses ready to shout out loud that things happened so that the author in mind, adding to it here and there, that does not always tell the truth? "

If Margina is the center, when it comes to space in Sorin Titel's prose, the mother deity is the one who orders the good of the world. The child sees it as a painting, for her whole being exudes a mystery, an unnatural charm you. As Nică from Creanga's *Memoires* wonders how mother coagulates water with "two legges of a cow", Andrei wonders how much power and energy mother has: "Mother is back into the kitchen, throw the rolled rugs on the floor, sighs wiping his forehead with sweat, turn the tap and wipe their hands afterwards foot pin gown hanging near the door, a ragged old coat, yellow with little flowers blue." The love for her rises up from work in the soul of the reader. As in the *Chronicle* of Lucian Blaga, mother is seen in the book of Sorin Titel as Eine Urmutter.

Besides it, the other characters seem simple actors. Their psychology is of a provincial who accepts his fate, who lives with bustle and joy within the circle. We find, however, and some dissatisfied, misfits who dream of the horizontal openings. Trying to grasp the paper, to decipher the world coordinates take their existences, but, especially, coordinates of their souls because they are evidence of the hidden self of the writer. We take as a landmark the novel *Bird and Shadow*.

Here, the characters can be easily trapped in types, examples of characters' family.

These images are those that build "the face" of Sorin Titel's character, a man that filters the world through his own soul, stopping for himself all that is most problematic. He lives with the pain of life and aware of the shortcomings of their own shortcomings. It is an unfortunate that agrees to play in this drama that is his life. Awareness is especially dramatic by accepting that life is beautiful just because they are under the sign of destruction, the "great passage". Being reflective, the character silently climbs the mountain, carrying with him the stone burden, like Sisyphus and, like it, he learns about its transience.

BIBLIOGRAPHY

I. Corpus of Sorin Titel's Literary Works

- Titel, Sorin, *Copacul*, București, Editura pentru Literatură, 1963.
- Titel, Sorin, *Reîntoarcerea posibilă*, București, Editura pentru Literatură, 1966.
- Titel, Sorin, *Valsuri nobile și sentimentale*, București, Editura pentru Literatură, 1967.
- Titel, Sorin, *Lunga călătorie a prizonierului*, București, Editura Cartea Românească, 1971.
- Titel, Sorin, *Mi-am amintit de zăpadă*, București, Editura Eminescu, 1973.
- Titel, Sorin, *Țara îndepărtată*, București, Editura Eminescu, 1974.
- Titel, Sorin, *Pasărea și umbra*, București, Editura Eminescu, 1977.
- Titel, Sorin, *Clipa cea repede*, București, Editura Cartea Românească, 1979.
- Titel, Sorin, *Femeie, Iată Fiul Tău*, București, Editura Cartea Românească, 1983.
- Titel, Sorin, *Melancolie*, Editura Cartea Românească, 1988.

- Titel, Sorin, *Opere. I. Schițe și povestiri. Nuvele. Romane*. Text stabilit, cronologie, note, comentarii, variante și repere critice de Cristina Balinte. Prefață de Eugen Simion, București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, 2005.
- Titel, Sorin, *Opere. II. Romane. Scenarii de film*. Text stabilit, cronologie, note, comentarii, variante și repere critice de Cristina Balinte. Prefață de Eugen Simion, București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, 2005.
- Titel, Sorin, *Pasiunea lecturii*, Timișoara, Editura Facla, 1976
- Titel, Sorin, *În căutarea lui Cehov*, București, Editura Cartea Românească, 1984.

II. General, Theoretical and Critical References

1. Volumes:

- Angé, Marc, *Non-Lieux, introduction à une anthropologie de la surmodernité*, Paris, Seuil, 1992.
- Ardeleanu, Virgil, *Opinii. Prozatori și critici*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.
- Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*. Traducere de Irina Bădescu și prefață de Mircea Martin, Pitești, Editura Paralela 45, 2003.

- Bachelard, Gaston, *Apa și visele* Tabel bibliografic și traducere de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1995.
- Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile odihnei*. Traducere, note și prefață de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1999.
- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*. Traducere de Nicolae Iliescu. Prefață de Marian Vasile, București, Editura Univers, 1982.
- Barthes, Roland, *Plăcerea textului*. Traducere de Marian Papahagi. Postfață de Ion Pop, Cluj, Editura Echinox, 1994.
- Bergson, Henri, *Eseu asupra datelor imediate ale conștiinței*. Traducere, studiu introductiv și note de Horia Lazăr, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1993.
- Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*. Ediția a II-a, revizuită, București, Editura Humanitas, 2005.
- Boia, Lucian, *Pentru o istorie a imaginarului*. Traducere de Tatiana Mochi, București, Editura Humanitas, 2000.
- Boldea, Iulian, *Fața și reversul textului (I.L. Caragiale și Mateiu I. Caragiale)*, Târgu-Mureș, Editura Ardealul, 1998.

- Boldea, Iulian, *De la modernism și postmodernism*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2011.
- Braga, Mircea, *Teorie și metodă. Eseu despre izvoarele aventurii metodologice moderne*. Sibiu, Editura Imago, 2002.
- Braga, Mircea, *Geografii instabile*, Sibiu, Editura Imago, 2010.
- Braga, Corin, *De la arhetip la anarhetip*, Iași, Editura Polirom, 2006.
- Braga, Corin, *Psihobiografii*, Iași, Editura Polirom, 2011.
- Bremond, Claude, *Logica povestirii*. Traducere de Micaela Slăvescu. Prefață și note de Ioan Pânzaru, București, Editura Univers, 1981.
- Bugariu, Voicu, *Analogon. Eseuri și disociații*, București, Editura Cartea românească, 1981.
- Burgos, Jean, *Pentru o poetică a imaginarului*. Traducere de Gabriela Duda și Micaela Gulea. Prefață de Gabriela Duda, București, Editura Univers, 1988.
- Burgos, Jean, *Imaginar și creație*, prefață de Muguraș Constantinescu, București, Editura Univers, 2003.

- Caillois, Roger, *Metafora vie*, București, Editura Univers, 1984.
- Câmpan, Diana, *Singurătăți suprapuse*, Sibiu, Editura Imago, 2004.
- Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*. Mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere. Volumele I, II, III, București, Editura Artemis, 1995.
- Ciobanu, Nicolae, *Incursiuni critice, Glose, sinteze, analize*, Timișoara Editura Facla, 1975.
- Ciobanu, Nicolae, *Întâlnirea cu opera*, București, Editura Cartea Românească, 1982.
- Ciocârlie, Livius, *Eseuri critice*, Timișoara, Editura Facla, 1983.
- Ciorănescu, Al., *Barocul sau descoperirea dramei*. În românește de Gabriela Tureacu. Postfață de Dumitru Radulian, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980.
- Constantinescu, Pompiliu, *Romanul românesc interbelic*. Antologie, postfață și bibliografie de G. Gheorghită, București, Editura Minerva, 1977.
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Editura Polirom, 1998.

- Cosma, Anton, ***Romanul românesc și problematica omului contemporan***, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977.
- Crăciun, Gh., ***Introducere în teoria literaturii***, Chișinău, Editura Cartier, 2003.
- Cristea, Valeriu, ***Domeniul criticii***, București, Editura Cartea Românească, 1976.
- Cristea, Valeriu, ***Spațiul în literatură***, București, Editura Cartea Românească, 1979.
- Crohmălniceanu, Ovid S., ***Al doilea suflu***, București, Editura Cartea Românească, 1989.
- Cruceanu, Ada, D., ***Porunca fiului. Eseu asupra prozei lui Sorin Titel***, Timișoara, Editura Hestia, 1997.
- Culler, Jonathan, ***Teoria literară. Scurtă introducere***. Traducere de Mihaela Dogaru, București, Editura Cartea Românească, 2003.
- Dimisianu, Gabriel, ***Nouă prozatori***, București, Editura Eminescu, 1977.
- Dimisianu, Gabriel, ***Valori actuale***, București, Editura Eminescu, 1974.
- Durand, Gilbert, ***Structurile antropologice ale imaginarii***. Traducere de Marcel Aderca. Prefață și postfață de Radu Toma, București, Editura Univers, 1977.

- Durand, Gilbert, *Figuri mitice și chipuri ale operei – de la mitocritică la mitanaliză*. Colecție coordonată de Dan Petrescu. Traducere de Irina Bădescu, București, Editura Nemira, 1998.
- Durand, Gilbert, *Aventurile imaginii*. Traducere de Muguraș Constantinescu și Anișoara Bobocea, București, Editura Nemira, 1999.
- Eliade, Mircea, *Romanul adolescentului miop*. Text stabilit de Adrian Bota. Postfață de Mircea Handoca, București, Muzeul Literaturii Române, 1988.
- Eliade, Mircea, *Fragmentarium*, București, Editura Humanitas, 1992.
- Eliade, Mircea, *Mituri, vise și mistere*, colecția Historia Religionum, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
- Faulkner, William, *Cătuțul*. În românește de Eugen Barbu și Andrei Ion Deleanu. Prefața de Radu Lupan, București, Editura pentru Literatură Universală, 1967.
- Hesse, Herman, *Lupul de stepă*. Traducere din limba germană de George Guțu, București, Rao International Publishing Company, 1995.
- Iorgulescu, Mircea, *Rondul de noapte*, București, Editura Cartea Românească, 1974.

- Jung, Carl, Gustav, *Puterea sufletului*, București, Editura Anima, 1994.
- Lasconi, Elisabeta, *Oglinda aburită. Oglinda lucioasă. Sorin Titel. Universul creației*, Timișoara, Editura Amarcord, 2000.
- Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe, Eseu despre romanul românesc*, III, București, Editura 100+1 GRAMAR, 2001.
- Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, București, Editura Eminescu, 1973.
- Martin, Mircea, *Generație și creație*, București, Editura pentru Literatură, 1969.
- Mauron, Charles, *De la metaforele obsedante la mitul personal*. Traducere din limba franceză de Ioana Bot. Aparat critic, bibliografie și note pentru ediția românească de Ioana Bot și Raluca Lupu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.
- Munteanu, Romul, *Noul roman francez*, București, Editura Univers, 1973.
- Ortega Y. Gasset, Jose, *Meditații despre Don Quijote*. Traducere, prefață, note, tabel cronologic de Andrei Ionescu, București, Editura Univers, 1973.
- Papu, Edgar, *Barocul ca tip de existență*, I, București, Editura Minerva, 1977.

- Petrescu, Camil, *Teze și antiteze*, București, Editura 100+1 Gramar, p. 68.
- Rachieru, Adrian, Dinu, *Scriitorul și umbra*, Reșița Editura Timpul, 1995.
- Raicu, Lucian, *Practica scrisului și experiența lecturii*, București, Editura Cartea Românească, 1978.
- Raicu, Lucian, *Printre contemporani*, București, Editura Cartea Românească, 1980.
- Ricoeur, Paul, *Memoria, istoria, uitarea*. Traducere de Ilie Gyurcsik și Margareta Gyurcsik, Timișoara, Editura Arcord, 2001.
- Ricardou, Jean, *Noi probleme ale romanului*. În românește de Liana și Valentin Atanasiu. Prefață de Irina Mavrodin, București, Editura Univers, 1988.
- Rimmon-Kenan, Shlomith, *Narrative Fiction: Contemporary Poetics*, New York, Routledge, 2003.
- Roșca, Elisabeta, *Sorin Titel: ciclul bănățean*, București, Editura Univers, 2000.
- Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. III, București, Editura Cartea Românească, 1984.
- Sorianu, Vlad, *Glose critice. Critică și eseistică literară*, București, Editura pentru Literatură, 1968.
- Titel, Iosif, *Clipa i-a fost prea repede*, București, Editura Cartea Românească, 1991.

- Tuchilă, Costin, *Privirea și cadrul*, București, Cartea Românească, 1988.
- Ungheanu, Mihai, *Arhipelag de semne*, București, Editura Cartea Românească, 1975.
- Ungureanu, Cornel, *Proza românească de azi (Volumul întâi: Cucerirea tradiției)*, București, Editura Cartea Românească, 1985.
- Ungureanu, Cornel, *Geografie literară*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2002.
- Ungureanu, Cornel, *Sorin Titel*, Reșița, Editura Modus P. H., 2005.
- Vighi, Daniel, *Sorin Titel – monografie, antologie comentată, receptare critică*, colecția „Canon”, Brașov, Editura Aula, 2000.
- Vișniec, Matei, *Mașinăria Cehov. Nina sau despre fragilitatea pescărușilor împăiați. Teatru*, București, Editura Humanitas, 2008.
- Vlad, Ion, *Romanul ca reprezentare a lumii*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983.
- Wunenburger, Jean-Jacques, *Utopia sau criza imaginarii*. Traducere de Tudor Ionescu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.
- Wunenburger, Jean-Jacques, *Filosofia imaginilor*. Traducere, note și studiu introductiv de Mihaela

Căluț. Postfață de Aurel Codoban, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000.

- Wunenburger, Jean-Jacques, *Imaginarul*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2009.
- *** *Sorin Titel interpretat de...*, I. Selecția textelor, prefață, note, tabel cronologic, bibliografie și postfață de Cornel Ungureanu, Reșița, Editura Modus P. H., 2005.
- *** (Coordonare Mircea Braga și Gabriela Chiciudean), *Incursiuni în imaginar 2. Sub semnul cronotopului*, Sibiu, Editura Imago, 2008.

III. Articles and interviews:

- Apetroaie, Ion, *Reîntoarcerea posibilă*, în „Jașul literar”, nr. 3, martie 1967.
- Ardeleanu, Virgil, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „Steaua”, XXIV, nr. 20, octombrie 1973.
- Atanasiu, Victor, *Pasărea și umbra*, în „Scînteia tineretului”, nr. 8902/ 5 ianuarie 1978.
- Balotă, Nicolae, *Lunga călătorie a prizonierului*, în „România literară”, nr. 16, aprilie 1971.
- Birăescu, Traian Liviu, *Actualitatea și cunoașterea vieții în proza unor scriitori tineri. Despre Sorin Titel*, în „Scrisul bănățean”, XIII/ 1962/ noiembrie.

- Bucur, Marin, *Copacul*, în „Luceafărul”, III, (1963), nr. 26.
- Bugariu, Voicu, *Proza lui Sorin Titel*, în „Astra”, V, nr. 6, iunie 1970.
- Cheie-Pantea, Iosif, *Lumea povestirii*, în „România literară”, XIX, nr. 27, 3 iulie 1968.
- Ciobanu, Nicolae, *Structurile unei biografii*, în „România literară”, nr. 24/ 12 iunie 1969.
- Ciobanu, Nicolae, *Lunga călătorie a prizonierului*, „Luceafărul”, XIV, nr. 16, aprilie 1971.
- Ciobanu, Nicolae, *Țara îndepărtată*, în „Luceafărul”, XVII, nr. 39, septembrie 1974.
- Ciobanu, Nicolae, *Pasiunea lecturii*, în „România literară”, X, nr. 24, iunie 1977.
- Ciocârlie, Corina, *Ospățul și turbinca*, în „România literară”, XIX, nr. 44, 30 octombrie 1986.
- Ciocârlie, Corina, *Spațiul protector*, în „România literară”, XX, nr. 3, 15 ianuarie 1987.
- Ciocârlie, Livius, *Însemnări despre Sorin Titel*, în „Orizont”, XXXII, nr. 25, 25 iunie 1981.
- Coman, Mihai, *Femeie, Iată Fiul Tău*, în „Vatra”, XIII, nr. 11, noiembrie 1983.
- Condurache, Val., *Țara îndepărtată*, în „Convorbiri literare”, nr. 8, august 1974.

- Condurache, Val., *Pasărea și umbra*, în „Convorbiri literare”, nr. 2/ februarie 1978.
- Condurache, Val., *Clipa cea repede*, în „Convorbiri literare”, nr. 11/ noiembrie 1979.
- Corniș, Pop-Marcel, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „Orizont”, XXIV, nr. 22, mai 1973.
- Cosma, Anton, *Sorin Titel și prezenteizarea epicului*, în „Vatra”, nr. 2, 20 febr. 1980.
- Cristea, Valeriu, *Lunga călătorie a prizonierului*, în „Argeș”, VI, nr. 7, iulie 1971.
- Cristea, Valeriu, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „România literară”, VI, nr. 11, martie 1973.
- Cristea, Valeriu, *Țara îndepărtată*, în „România literară”, VII, nr. 21, mai 1974.
- Cristea, Valeriu, *Femeie, Iată Fiul Tău*, în „România literară”, XVIII, nr. 16, mai 1983.
- Crișan, Constantin, *Femeie, Iată Fiul Tău*, „Steaua”, XXXIV, nr. 9, septembrie 1983.
- Crohmălniceanu, Ov., S., *Zborul păsării și umbra ei pe pământ*, în „România literară”, nr. 5, 31 ianuarie 1985.
- Crohmălniceanu, Ov., S., *Femeie, Iată Fiul Tău*, în „Viața Românească”, 78, nr. 11, noiembrie 1983.
- Crohmălniceanu, Ov., S., *Dejunul pe iarbă*, în „Viața Românească”, XXI, nr. 11, 1968.

- Cubleșan, Constantin, „**Valsuri nobile și sentimentale**”, în „Tribuna”, anul XI, nr. 45, 1967.
- Deciu, Andreea, ***O provocare adresată criticii***, în „România literară”, 25, nr. 6, februarie 1992.
- Dobrescu, Al., ***Lunga călătorie a prizonierului***, în „Cronica”, VI, nr. 17, aprilie 1971.
- Drăguș, Carmen, ***Pasărea și umbra sau aventura imaginarii***, în „Tomis”, XIV, nr. 1, martie 1979.
- Enescu, Radu, ***Noaptea inocenților***, în „Familia”, VI, nr. 8, august 1970.
- Foarță, Șerban, ***Reîntoarcerea posibilă***, în „Orizont”, nr. 10, octombrie 1966 .
- Foarță, Șerban, ***Noaptea inocenților***, în „România literară”, III, nr. 38, 1970.
- Holban, Ioan, ***Viața și literatura***, în „Cronica”, nr. 27, 8 iulie 1983.
- Holban, Ioan, ***Spațiul autobiografic în roman***, în „România literară”, XVIII, nr. 36, 5 septembrie 1985.
- Iliescu, Nicolae, ***Ipostazele epicului***, în „Amfiteatru”, nr. 4, aprilie 1978.
- Iorgulescu, Mircea, ***Lunga călătorie a prizonierului***, în „România literară”, IV, nr. 20, mai 1971.
- Iorgulescu, Mircea, ***Sorin Titel***, în „Convorbiri literare”, nr. 20, 30 octombrie 1972.

- Manolescu, Florin, *Între repetiții și arhetip*, în „Contemporanul”, nr. 16, 15 aprilie 1983.
- Manolescu, Nicolae, *Portretul scriitorului*, în „România literară”, XIX, nr. 12, 20 mart. 1986.
- Mălăncioiu, Ileana, *Lunga călătorie a lui Sorin Titel*, în „Ramuri”, nr. 7, 15 iulie 1983.
- Paleologu, Al., Ciocârlie, Livius, Rusu, G., *Carte în discuție*, „Tomis”, nr. 5, mai 1983.
- Petrescu, Liviu, *Între epos și poveste*, în „Steaua”, nr. 10, octombrie 1979.
- Popovici, Vasile, *O epopee a intimității*, în „Orizont”, XXXVI, nr. 33, 16 august 1985.
- Raicu, Lucian, *Simbol și cadru realist*, în „Gazeta literară”, X, nr. 10, 7 martie 1963.
- Raicu, Lucian, *Fragmente despre spiritul creator*, în „Tomis”, nr. 4, decembrie 1978.
- Raicu, Lucian, *Citindu-l pe Sorin Titel*, în „Transilvania”, nr. 5, mai 1980.
- Raicu, Lucian, *Univers romanesc*, în „România literară”, XIII, nr. 33, 14 aug. 1980.
- Raicu, Lucian, *Un vast ciclu romanesc*, în „România literară”, nr. 38, 28 septembrie 1984.
- Regman, Cornel, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „Viața Românească”, nr. 27, august 1974.

- Simion, Eugen, *Proza lui Sorin Titel*, în „Luceafărul”, nr. 2, 14 ianuarie 1978.
- Sorianu, Vlad, *Dejunul pe iarbă*, în „Ateneu”, nr. 11, noiembrie 1968.
- Tașcu, Valentin, *Pasărea și umbra*, în „Steaua”, nr. 4, aprilie 1978.
- Tomuș, Mircea, *Clipa cea repede*, în „Transilvania”, nr. 9, septembrie 1979.
- Tuchilă, Costin, *Naturaletăa ficțiunii*, în „Luceafărul”, nr. 4, octombrie 1984.
- Țepeneag, Dumitru, *Ipostaze ale romanului actual*, în „România literară”, I, nr. 11, 1968.
- Țeposu, Radu, *Literatura în mers*, în „Astra”, nr. 8, august 1983.
- Ungheanu, Mihai, *Dejunul pe iarbă*, în „Luceafărul”, XI, nr. 36, 1968.
- Ungureanu, Cornel, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „Orizont”, XXV, nr. 27, iulie 1974.
- Ungureanu, Cornel, *Cadrul unui experiment*, în „Tribuna”, 21, nr. 7, 17 februarie 1977.
- Ungureanu, Cornel, *Cadrul unui experiment (2)*, în „Tribuna”, 21, nr. 8, 24 februarie 1977.
- Uricariu, Doina, *Polivalența realismului*, în „Luceafărul”, XIX, nr. 28, 10 iul. 1976.

- Vasilescu, Emil, *Valsuri nobile și sentimentale*, în „Scânteia”, nr. 7540, 1 decembrie 1967.
- Vintilă, Petru, *O conștiință ireproșabilă*, în „Orizont”, nr. 5, 1 februarie 1985.
- Vlad, Ion, *Noaptea inocenților*, în „Tribuna”, nr. 23, iunie, 1970.
- Vlad, Ion, *Lunga călătorie a prizonierului*, în „Tribuna”, nr. 24, iunie 1971.
- Vlad, Ion, *Mi-am amintit de zăpadă*, în „Tribuna”, XVIII, nr. 37, septembrie 1974.
- Vlad, Ion, *Mărturia romanului*, în „Tribuna”, XXII, nr. 1, 26 ianuarie 1978.
- Vlad, Ion, *Femeie, Iată Fiul Tău*, în „Tribuna”, XXVII, nr. 20, 19 mai 1983.
- Vlad, Ion, *Pasărea și umbra*, în „Tribuna”, XXIX, nr. 5, ianuarie 1985.